

(srov. rozh. č. 5293, 6723 Sb. n. s.). I když dotčenou dohodou nebyla výše náhrady za užívání a znehodnocení vozu přímo určena, má dohoda přece jen rozhodující vliv na její výši, a to vliv, který mohl žalobci býti na újmu, poněvadž činí určení výše náhrady úplně závislým na zcela jednostranném opatření žalované bez poskytnutí jakékoliv ochrany žalobci. Tím by se zmařila zřejmě tendence splátkového zákona sledovaná ustanovením poslední věty odstavce druhého § 2 a jest proto taková úmluva podle tohoto ustanovení neplatná a pro smluvce nezávazná. O tom, že kupní smlouva, o niž jde, jest splátkovým obchodem, na něž jest užití zákona č. 70/1896 ř. z., není již sporu. Prvý soud proto právem při řešení otázky, jaká náhrada přísluší žalované firmě podle § 2, odst. 2, zák. č. 70/1896 ř. z., nepřihlédl k soukromému znaleckému posudku zjednanému podle neplatné dohody, nýbrž provedl o sporné hodnotě vozu, na níž výše této náhrady závisí, soudní znalecký důkaz, předepsaný civilním řádem soudním. Pochybil však v tom, že pokládal za rozhodující hodnotu vozu v den odebrání vozu, nikoli v den zrušení kupní smlouvy. Soudně vyslechnutý znalec se sice vyslovil také o hodnotě vozu v den zrušení kupní smlouvy, avšak první soud pro svůj mylný názor nehodnotil po této stránce údaje znalce. Opominutí to nenapravil ani odvolací soud jednak hledě na své, jak již vyloženo, mylné stanovisko, že lze přihlížeti jen k soukromému znaleckému posudku ing. B., jednak proto, že se soudně vyslechnutý znalec vyslovil jen o časové hodnotě vozu, tedy vlastně jen o teoretické, nikoliv o jediné rozhodující skutečné prodejní hodnotě vozu, a to nikoliv na základě shlednutí vozu, nýbrž na základě nálezu ing. B., který si — prý nedovoleně — sám hodnotil. Avšak i tu jest odvolací soud na omylu. Pro skutečnou prodejní hodnotu vozu rozhoduje ovšem nejen stáří vozu, ale i jeho opotřebení a poměry na trhu. Leč znalec ing. R. přihlížel při stanovení tak zv. časové hodnoty vozu i k těmto složkám, jak plyne z jeho posudku, a proto jest časová hodnota jím vyšetřená ve skutečnosti skutečnou prodejní hodnotou vozu. V tom, že znalec ing. R. při posuzování opotřebení vozu použil nálezu ing. B., není nic závadného, když vůz není dnes již ve stavu, v jakém byl v době zrušení kupní smlouvy, jak je mezi stranami nesporno, a když mezi stranami není ani sporu o tom, že vůz byl v době zrušení kupní smlouvy ve stavu zjištěném v nálezu znalce ing. B. Bylo proto na odvolacím soudě, aby zaujal stanovisko k údaji znalce ing. R. o časové správně prodejní hodnotě vozu v době zrušení kupní smlouvy a k ostatním výtkám odvolání žalované proti správnosti posudku tohoto znalce. Ježto odvolací soud tak neučinil, není věc zralá k rozhodnutí. Byl proto rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc vrácena odvolacímu soudu, aby o odvolání žalované firmy dále jednal a znova rozhodl.

Čís. 16918.

Nesporný soudce není podle § 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. oprávněn ukládati peněžité pokuty a vazbu tam, kde se to přičí

stěžejním zásadám exekučního řádu, který dovoluje takové exekuční prostředky jen, jde-li o vymození nezastupitelného činu, jehož vykonání závisí na vůli povinného.

Nelze užítí uvedených donucovacích prostředků k určenému vydání dítěte proti tomu, komu bylo uloženo vydati dítě, jež není u povinného v tuzemsku, nýbrž v cizině (v Argentíně).

(Rozh. ze dne 11. května 1938, R I 403/38.)

Pravoplatným usnesením prvního soudu ze dne 2. května 1936, P II 162/34-31, bylo A. Ch. D-ové uloženo, aby vydala nezl. A. W. D., pocházejícího z jejího rozvedeného manželství s H. D., H. D-ovi nebo jeho plnomocníkovi do 15 dnů pod exekucí. Dne 24. července 1937 podal H. D. návrh, aby odpůrkyní bylo ve smyslu § 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. podle § 354 ex. ř. uloženo, by nejdéle do tří měsíců vyhověla usnesení ze dne 2. května 1936, P II 162/34-31, totiž, aby nezl. A. W. D. přivezla zpět z jeho nynějšího pobytu v Argentíně a odevzdala ho navrhovateli, jinak že jí bude po návrhu uložena peněžitá pokuta 1.000 Kč nebo uvalena na ni vazba v trvání dvou měsíců. První soud tomuto návrhu vyhověl a rekursní soud toto usnesení potvrdil. Důvody: Ve svém rekursu uvádí stěžovatelka, že při vymáhání nároků v řízení nesporném jest se řídit na prvním místě předpisy exekučního řádu. Exekuce dle § 354 ex. ř. může však býti povolena jen, jde-li o vynucení jednání, jež závisí výhradně na vůli povinného. Tomu tak však tu není, neboť dítě jest v Argentíně u tety a ta by musila souhlasit s vydáním dítěte, avšak ta k tomu nesvoluje. Jest tedy zapotřebí součinnosti třetí osoby, takže to jednání nemůže býti vynuceno zákrokem podle § 354 ex. ř. K těmto vývodům sluší uvést, že v souzeném případě nejde o usnesení povolující exekuci podle § 354 ex. ř. Hora, na kterého se stěžovatelka odvolává, uvádí ve svém komentáři »Soudní řízení nesporné« 1931, str. 139: »Nelze-li vykonati usnesení bez součinnosti účastníků a nejsou-li tito ochotni přispěti k výkonu dobrovolně, může nesporný soud býti postaven před otázku, jak má jejich činnost vynutiti. Tuto věc upravuje náš zákon v § 50, odst. 6. Dává nespornému soudu především donucovací prostředky, jaké jsou poskytnuty exekučnímu soudu v exekučním řádu, ale neomezuje jej jen na tyto prostředky. Obávaje se, že by při pestrosti věcí nesporného řízení mohl narazit nesporný soud na věc, která po užítí donucovacích prostředků ve smyslu exekučního řádu dobře nesnáší, anebo při které by se tyto prostředky ukázaly málo vhodnými, poskytuje nespornému soudu vedle nich i »jiné vhodné prostředky«, dává mu směrnici jen potud, aby zvolil prostředky, které jsou »dle povahy věci nejzpůsobilejší«. Tuto směrnici bude tedy musiti míti nesporný soudce na mysli i při volbě mezi prostředky exekučního řádu a jinými i při volbě těchto jiných prostředků mezi sebou. Povaze věci odpovídá však i podle názoru rekursního soudu, aby stěžovatelce bylo

pohroženo pokutami po případě vazbou, nevyhoví-li usnesení soudu. Účelem opatření toho je, aby se stěžovatelka postarala o to, aby dítě přišlo zpět z Ameriky a aby bylo odevzdáno otci, jak soud pravoplatně vyslovil. Napadenému usnesení nelze bezpodmínečně rozuměti tak, že stěžovatelka sama musila jíti do Ameriky pro dítě, nýbrž jest mu rozuměti tak, že se má pohrůzkou pokuty po případě vazby přiměti k tomu, aby dbala toho, aby dítě, jež s její vůlí přišlo do Ameriky, zase přišlo zpět. Odpovídá tedy napadené usnesení dle názoru rekursního soudu stavu věci, takže stížnosti nemohlo býti vyhověno.

Nejvyšší soud zamítl návrh.

Důvody:

Podle § 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. proti účastníkům, kteří se nepodrobí rozhodnutím soudu, jest na návrh užití donucovacích opatření podle exekučního řádu nebo jiných vhodných prostředků, které jsou podle povahy věci nejzpůsobilejší. Prvý soud podle návrhu použil donucovacího prostředku stanoveného v § 354 ex. ř. Tento donucovací prostředek je dovolen jen tam, kde má býti vymožen nárok na čin, který nemůže býti vykonán jinou osobou a jež vykonati zároveň výhradně závisí na dlužníkově vůli. Nezl. Arnošt Wolfgang D. není u odpůrkyně, nýbrž u své tetičky v Argentíně a jest jeho pobyt znám. Může tedy býti jeho vydání dosaženo bez přičinění odpůrkyně a nejde proto o vymožení jednání nezastupitelného ve smyslu § 354 ex. ř. Jeho dopravení z Argentiny do bydliště navrhovatelova jako dítěte dvanáctiletého bude vyžadovati značného nákladu. Exekuční řád v takových případech stanoví v § 353, že vymáhající věřitel má býti soudem zmocněn, aby dal vykonati vymáhaný čin na dlužníkův náklad, jehož úhrada může býti povinnému předem uložena a jest v dlužníkovu jmění vykonatelná. Nikdy však nelze v takovém případě stíhati povinného peněžitými pokutami a vazbou. Ustanovení § 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 dopouští sice mimo donucovací prostředky podle exekučního řádu též jiné vhodné prostředky, to však neznamená, že by nesporný soudce mohl zaváděti peněžité pokuty a vazbu tam, kde se to příčí stěžejním zásadám exekučního řádu, který dopouští peněžité pokuty a vazbu jedině tehdy, jde-li o vymožení činu nezastupitelného, jehož vykonání zároveň závisí výhradně na vůli povinného. V souzeném případě však nejde ani o čin nezastupitelný, ani o čin závislý výhradně na vůli odpůrkyně, která nemá dítě u sebe a musila by k jeho dopravení z Ameriky do bydliště navrhovatelova míti značné prostředky finanční nehledě ani na různé překážky, které by se mohly nucenému vydání dítěte v cizím státě a jeho dopravě z Ameriky do Evropy postavit v cestu. Nelze proto v souzeném případě užití jako donucovacích prostředků peněžitých pokut a vazby.

Ostatně první soud, který v opatrovnické věci smí vydávati pouze provisorní opatření (§ 183 nesp. pat.), není vůbec oprávněn nařizovati,

aby nezletilec, který není naším příslušníkem a není v území našeho státu, byl z cizího státu dopraven do jiného státu.

Příčí se proto usnesení nižších soudů jasnému a nepochybnému smyslu ustanovení § 50, odst. 6, zákona č. 100/1931 Sb. z. a n.

Čís. 16919.

Za zemědělce v okrese zvlášť těžce postiženém neúrodou (§ 1, odst. 2, vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n.) jest pokládati jen toho, kdo po celou dobu od 16. července 1934 do 31. prosince 1935 provozoval zemědělský podnik výhradně nebo převážně v některém z okresů tam vytčených; nestačí, že zemědělec provozoval v nouzovém okrese zemědělský podnik po kratší údobí mezi 16. červencem 1934 a 31. prosincem 1935.

(Rozh. ze dne 11. května 1938, R I 549/38.)

Povinná Vlasta N., která 31. října 1935 zpachtovala pozemky v L. (v okrese zvlášť postiženém neúrodou) za pachtovné 18.000 Kč ročně na dobu jednoho roku, počínaje 1. listopadem 1935 do 31. října 1936, kterážto smlouva byla pak prodloužena na dobu po 1. listopadu 1936, navrhla odklad exekuce na svršky povolené proti ní vymáhajícímu věřiteli usnesením ze dne 18. listopadu 1936 a svůj návrh později doplnila tím, že navrhuje zrušení řečené exekuce podle §§ 12, 22, 27 vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n., tvrdíc, že jest zemědělkyní v kraji postiženém neúrodou ve smyslu § 1 uved. vládn. nař., ježto se živí z pachtu zemědělských pozemků, jež má dosud najaty, takže jí podle § 22, odst. 1, uved. vládn. nař. hledíc na splatnost vymáhané pohledávky a splnění dalších podmínek přísluší úlevy zaplatiti onu pohledávku ve splátkách, jež se rovnají $\frac{1}{36}$ pohledávky dle stavu ke dni 1. října 1936. Exekuční soud zamítl návrh. Rekursní soud povolil odklad Exekuce podle § 20 vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n., dokud bude povinná řádně plniti splátku s úroky, k nimž jest zavázána.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Jde tu v podstatě o otázku, zda dlužníka, který hospodařil jako zemědělec v nouzovém okrese teprve ode dne 1. listopadu 1935, lze pokládati za »zemědělce v okrese zvlášť těžce postiženém neúrodou« podle § 1, odst. 2, vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n.

Takovými zemědělci jest rozuměti ty, kteří »v době od 16. července 1934 do 31. prosince 1935« provozovali zemědělský podnik výhradně nebo převážně v některém z okresů tamtéž vytčených.